Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de annunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 32. **Brașovŭ, Sâmbătă, 13 (25) Februarie** **1888.**

Jubileulŭ de 50 de anĭ

alŭ

„GAZETEI TRANSILVANIEI".

Borșa, Februarie 1888.

Tótă suflarea și tótă făptura românéscă se bucură de jubileulŭ de 50 de anĭ alŭ celei mai prețuite și mai bĕtrâne foi române în Ardealŭ, Bănatŭ și Țéra ungurescă, alŭ „Gazetei Transilvaniei".

Décă acéstă fóiă, care a representatŭ în tótă viéța sa dorințele poporului românŭ, în împrejurărĭ atâtŭ de funeste a ajunsŭ viéța de 50 de anĭ, putemŭ privi cu încredere în viitorulŭ și triumfulŭ nostru.

Primițĭ — deși mai târḑiu — căldurósele mele felicitărĭ de jubileu, dorindŭ ca actualulŭ ei Redactorŭ sĕ védă realisându-se dorințele întemeiătorilorŭ fóiei, care suntŭ și ale nóstre.

Trăiéscă „Gazeta Transilvaniei" și sprijinitorii ei!

Eliseu Barbosu, învĕțătorŭ.

Procurorulŭ reg. din Têrgulŭ-Mureșului intentândŭ procesŭ de pressă „Gazetei Transilvaniei" pentru doi articulĭ apărutĭ în véra trecută, tribunalulŭ de aicĭ a înmânatŭ erĭ directorului fóiei nóstre Dr. Aurel Mureșianu și redactorului Stefanŭ Bobancu următorulŭ actŭ de acusațiune însoțitŭ de-o citațiune, carĭ în traducere românéscă sună astfelŭ:

ad. Nr. 5687 — 1887.
k. ü.

Onoratŭ tribunalŭ regescŭ ca tribunalŭ de pressă cu juratĭ!

Terminându-se cercetarea pornită în urma acusării onor. d-nŭ procurorŭ superiorŭ reg. din Têrgulŭ-Mureșului, făcută în 26 Octomvre anulŭ trecutŭ sub Nr. 5111 din causa espresiunilorŭ ațîțătóre de ură contra națiunei maghiare cuprinse în articulii de fondŭ publicațĭ în fóia politică cuotidiană „Gazeta Transilvaniei", ce apare în Brașovŭ, în Nr. 176 dela 24 Augustŭ a. tr. sub titlulŭ „Brașovŭ 11 Augustŭ 1887" fără subscriere, mai departe în Nr. 179 alŭ aceleiașĭ foi sub titlulŭ „Brașovŭ 14 Augustŭ 1887" érășĭ fără subscriere, și predată în 2 Noemvre an. trecutŭ sub Nr. 26, așternŭ în următórele

actulŭ meu de acusațiune.

I. În articululŭ de fondŭ apărutŭ în „Gazeta Transilvaniei" Nr. 176 fiindŭ vorba de Maghiarĭ, se cuprindŭ următórele espresiunĭ:

1) *„În trufia lorŭ amenință cu cutropire și pe Românŭ ca și pe Sasŭ, și pe Sêrbŭ ca și pe Slovacŭ, décă nu întră în „marea națiune" și décă nu se adapă din „cultura" lorŭ".*

2) *„Aicĭ îșĭ află esplicare...... și persecutarea, împilarea și schingiuirea Românului și a Sasului, ca și a Sêrbului și a Slovacului".*

3. *„Naționalitățile nemaghiare muncescŭ ḑi și nópte, îndură chinurĭ și suferințe, se sbuciumă și asudă, ducêndŭ lipsurĭ și luptândŭ cu nenumĕrate neajunsurĭ, pentru ca cei dela putere sĕ trăiéscă splendidŭ".*

4. *„Pentru ca adversarii noștri sĕ-șĭ asigure acéstă posițiune* .... *esploatândŭ pe Nemaghiarĭ, terorisézŭ, persecută, înegrescŭ și calumniézŭ pe cei ce n'au venitŭ dela pólele Altailorŭ".*

II. In articululŭ de fondŭ din Nr. 179 alŭ „Gazetei Transilvaniei" fiindŭ asemenea vorba de Maghiarĭ, se cuprindŭ următórele espresiunĭ:

1. *„Au totŭ voitŭ Ungurii sĕ sugrume vocea Românului ardeleanŭ, sĕ facă dintr'însulŭ unŭ ilotŭ politicŭ."*

2. *...s'au juratŭ a nu'lŭ mai lăsa (pe Românŭ) sĕ trăiéscă ca Românŭ în acéstă țéră."*

Espresiunile mai susŭ citate cuprinse în articulii de fondŭ din numerii de mai multeorĭ amintițĭ 176 și 179 ai fóiei politice cuotidiane „Gazeta Transilvaniei" conținŭ fiecare de sine astfelŭ de afirmațiunĭ, carĭ suntŭ de natură a aprinde ura în contra națiunei maghiare și astfelŭ constituescŭ o ațîțare la ură, prin urmare involvă faptulŭ amintitului delictŭ prevĕḑutŭ în § 172 alinea a doua a codului penalŭ.

In decursulŭ cercetării fiindŭ ascultatŭ redactorulŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu, a depusŭ cu privire la articolulŭ de fondŭ din vorbă apărutŭ în Nr. 176, că acestŭ articulŭ s'a scrisŭ în absența lui de către coredactorulŭ Stefanŭ Bobancu și cumcă dênsulŭ (redactorulŭ-șefŭ) a dispusŭ sĕ-lŭ scrie cu aceea îndrumare, că trebue sĕ se rĕspundă la articululŭ apărutŭ în „Nemzet" dela 17 Augustŭ*) anulŭ trecutŭ, dér că în ce modŭ sĕ rĕspundă, nu i-a datŭ cu privire la cuprinsŭ nicĭ o îndrumare verbală orĭ în scrisŭ.

Ér câtŭ pentru articululŭ de fondŭ apărutŭ în Nr. 179 a declaratŭ, că elŭ însușĭ este autorulŭ lui.

Stefanŭ Bobancu recunósce în cursulŭ cercetării, că dênsulŭ a scrisŭ articululŭ de fondŭ apărutŭ în Nr. 176. Cu privire la acésta a depusŭ: Dr. Mureșianu l'a însărcinatŭ sĕ rĕspundă la articululŭ de fondŭ apărutŭ în „Nemzet" dela 17 Augustŭ an. tr., sĕ nu lase fără rĕspunsŭ acestŭ articulŭ, fāra însĕ ca sĕ-i fi desemnatŭ mai deaprópe cum sĕ scrie rĕspunsulŭ.

Pe temeiulŭ celorŭ premerse acusŭ în publicŭ pe Dr. Aurel Mureșianu, redactorulŭ responsabilŭ al fóiei politice cuotidiane „Gazeta Transilvaniei", și pe Stefanŭ Bobancu, coredactorulŭ fóiei amintite, pentru delictulŭ de ațîțare prevĕḑutŭ în alinea a doua a § 172 din codulŭ penalŭ și care este a se pedepsi după alinea primă a acestui paragrafŭ.

După acestea pe lângă alăturarea actelorŭ cercetării, rogŭ cu stimă pe on. presidiu alŭ curții cu juratĭ, sĕ binevoiéscă spre rĕsplătirea faptelorŭ comise pe calea pressei, prevĕḑute în citatulŭ paragrafŭ alŭ codului penalŭ, sĕ stabiléscă ḑiua pentru pertractarea procesului și sĕ citeze pentru acéstă ḑi pe acusații din Brașovŭ, însciințându-mĕ și pe mine.

Dela procuratura reg.
Clușiu, 20 Ianuarie 1888.

Dr. Biró János
procurorŭ regescŭ.

*) In articululŭ din vorbă „Nemzet", discutândŭ luptele dintre Cehĭ și Germanĭ, a făcutŭ adecă următórea conclusiune:

„Décă e vorba sĕ ne pronunțămŭ asupra unui regimŭ, atuncĭ noi ne ținemŭ de politicii cu judecată dréptă și cu raționamentŭ simplu, carĭ credŭ că totdéuna mai multŭ valoréză politica, *care mulțămesce celŭ puținŭ pe unŭ elementŭ constitutivŭ, ce susține statulŭ*, decâtŭ politica, care nu mulțumesce pe nicĭ unulŭ și caută a vindeca rĕulŭ unuia cu aceea, *că nicĭ celălaltŭ nu-șĭ câștigă pânea de tóte ḑilele în modŭ splendidŭ*".

Nr. 139—1888.

Presentulŭ actŭ de acusațiune îlŭ înmânezŭ acusațiloru și procuraturei reg. din Clușiu ca acusatorŭ publicŭ cu acea însemnare, că pentru pertractarea procesului dinaintea curții cu juratĭ am ficsatŭ ḑiua de *14 Martie* înainte de améḑĭ la 9 óre, pe care ḑi citezŭ pe procurorulŭ reg. ca acusatorŭ publicŭ și pe acusațĭ în sala tribunalului reg. din Clușiu (Kolozsvár főtér Br. Bannffy palota) mai adăugândŭ, că despre acésta am însciințatŭ totodată spre scopulŭ chiămării membrilorŭ juriului și pe primarulŭ liberei cetățĭ reg. Clușiu.

Clușiu, 20 Febuuarie 1888.

Tribunalulŭ reg. din Clușiu, ca președinte alŭ tribunalului de pressă cu juratĭ:

Péterffy Domokos.

Situațiunea Elveției într'unŭ viitorŭ rĕsboiu.

Ḑiarulŭ „Genevois" a publicatŭ ḑilele trecute unŭ articolŭ care a produsŭ o óre-care sensațiune și care, după cum se ḑice, se datoresce unui diplomatŭ străinŭ. Iată acestŭ articolŭ:

Pericolele, scrie acestŭ diplomatŭ, pe carĭ propaganda anarchistă și revoluționară, cu permisiunea autoritățilorŭ federale și a guvernelorŭ cantonale, le tolerează pe teritoriulŭ lorŭ, privitóre la Rusia și Germania, potŭ într'unŭ casŭ probabilŭ de unŭ rĕsboiu sĕ aibă cele mai grave consecințe pentru integritatea și independența Elveției.

Unŭ ministru germanŭ a și declaratŭ în Reichstagulŭ din Berlinŭ, ceea-ce tótă lumea șcie că Elveția este, cu consimțĕmêntulŭ sĕu, isvorulŭ nesecatŭ alŭ anarchiei în Europa. Elŭ a ḑisŭ chiar, că numai prin mijloculŭ poliției secrete germane în Elveția, Germania a pututŭ sĕ descopere și sĕ împedice comploturile urzite acolo, și acésta fără sĕ fi primitŭ dela autoritățile federale o asistență, pe care amicia națiunilorŭ ar fi justificat'o și sancționat'o cu tóte acestea.

Acelașŭ ministru a mai adăogatŭ, că totŭ prin mijloculŭ acelei poliții secrete ar fi pututŭ înșciința pe Rusia de complotulŭ diabolicŭ preparatŭ la Zürich, pentru asasinarea Țarului în Petersburg și pe care complotŭ l'a făcutŭ sĕ nu reușească. Elveția n'are acum amicĭ, precum avea în momentulŭ tractatului din Viena, când Rusia, cea mai forte dintre Puterile aliate contra Franciei, impedecă cu ajutorulŭ Angliei desmembrarea de care era amenințată Elveția, asigurându'i ast-felŭ integritatea ei. In timpulŭ rĕsbóelorŭ primei republice, Franța n'a respectatŭ nicĭodată integritatea Elveției. In casulŭ mai multŭ ca probabilŭ alŭ unui nou rĕsboiu european, este de temutŭ că Austria și Germania, *care au refusatŭ a garanta neutralitatea României*, nu vorŭ respecta nicĭ ele pe Elveția, pe care ele au declarat'o de focarŭ de propagandă revoluționară. In acestŭ casŭ Germania n'ar resista de sigurŭ dorinței de a'șĭ apropia óre-carĭ contoane ale Elveției germane, care i-ar conveni din punctulŭ de vedere alŭ strategiei militare. Sĕ nu se uite, că Neuchatel, unŭ apanagiu germanŭ, după tractatulŭ dela Viena, a fostŭ luatŭ dela Prusia cam forțatŭ în timpulŭ periódei revoluționare dela 1847—1848.

Décă dér autoritățile federale ale Elveției nu vor începe a'șĭ pune ordine în casa lorŭ, ea va fi negreșitŭ sfărîmată fără ca unŭ singurŭ glasŭ simpaticŭ sĕ se ridice în favórea ei. Italia, după cum ea face totd'auna, va încerca d'a pune mâna pe ceva și scumpa nóstră Genevă va deveni prada Franciei. Câtŭ despre Anglia, nicĭ unŭ guvernŭ englesŭ nu va puté sĕ obție dela parlamentŭ, după cum s'a întêmplatŭ în timpulŭ rĕsbóelorŭ lui Napoleon I., votarea creditelorŭ necesare spre a menține așa ḑisulŭ echilibru europeanŭ. Ea a renunțatŭ de totŭ la acéstă politică în urma rĕsboiului franco-german. Sub influența masselorŭ Anglia nu va mai putea dicta nicĭodată, ca în 1815, prin o simplă considerațiune de sentimente, niște condițiunĭ ce ar putea fi profitabile micelorŭ state din continentŭ, și acésta în favórea vechilorŭ forme de guvernămêntŭ, pentru carĭ democrația englesă afectează că nu se mai interesează de locŭ.

Situațiunea reală este decĭ critică încâtŭ este de datoria adevĕrațilorŭ amicĭ ai Elveției de a o face sĕ audă o voce de avertismentŭ pănă ce nu va fi prea târḑiu.

Trebue sĕ sperămŭ, că organele luminate ale Elveției vorŭ vedé în fine lucrurile sub adevĕratulŭ aspectŭ, că vorŭ usa de tótă influența lorŭ și vorŭ face totŭ posibilulŭ spre a preveni o catastrofă multŭ mai iminentă de cum se crede și care va fi mai desastrósă de câtŭ îșĭ póte închipui cine-va în acestŭ momentŭ.

DIN SĔLAGIU.

Se vede că apucătura șirétă de a întrebuința portretulŭ Papei ca mijlocŭ de maghiarisare a produsŭ mare turburare între preoții românĭ gr. cat. din Sĕlagiu, căcĭ eată că ni se mai trimete o corespondență de următorulŭ cuprinsŭ:

Posa S. S. Leo XIII. ca obiectŭ de speculă pentru Kulturegylet. O societate din Viena în frunte cu D. conte I. K. Majlath editéză posa gloriosului Pontifice Rom. Leo alŭ XIII., pre care, din incidentulŭ iubileului sacerdotalŭ de 50 de anĭ, litografată în mii de esemplare, o expedară în tóte regiunile lumei catolice pe lângă unŭ prețŭ de 1 fl. 10 cr.

De acéstă onóre am fostŭ părtașŭ și eu, fiindŭ surprinsŭ cu unŭ pachetŭ dela postă, pre care nu l'am fostŭ așteptatŭ, ba, precum sciu, alțĭ preoțĭ românĭ gr. c. asemenea au fostŭ învrednicițĭ cu atențiune sus numitei societățĭ trimițêndu-li-se posa, fără a-o fi cerutŭ.

La prima vedere m'am bucuratŭ de ocasiunea binevenită, dér neprecalculată, că am primitŭ imaginea beatissimului Părinte, care prin binecuvêntata și înțelépta sa guvernare face epocă în istoria bisericei romane. Ce'mĭ fù însĕ mirarea când mai târḑiu a trebuitŭ sĕ mĕ convingŭ, că vinderea posei Sânției sale, afără de scopurĭ pietóse a mai avutŭ și altulŭ — a câștiga banĭ de unde sĕ se pótă da ajutorŭ „Kulturegylet"-ului din Ardélŭ. Așa se justifică D. Conte, după „Pesti Napló" nr. 198 a. c.

Este o ḑicală: „De ce unulŭ se îngrașe, altulŭ piere." Scopurile „Kulturegyleturilorŭ" potŭ sĕ convină dorințelorŭ și aspirațiunilorŭ nobilelui Conte, care în opulŭ sĕu „A Majlath család tragädiája" se afirmă ca descendintele unei familii de Ceangăi din Moldova, cu tóte că istoria scie deduce altfeliu genealogia Mailat-eștilorŭ venițĭ în Ardealŭ. D-sa póte pune la cale ca obiectŭ de speculă kulturegyletistŭ chiar și posa S. Părinte

Leo alŭ XIII. Acesta este bunulŭ gustŭ alŭ d-lui conte, dér, fără să am motive de a-lŭ invidia, să ne ierte d-lŭ conte et. compania, décă domnimea dela putere ne constringe pe cale, așa numită *legală*, a contribui miile cu sila în ajutorul unor scopurĭ ce au tendință a ne sdrobi cu banii proprii, vomŭ sci ocoli dóră mijlócele învescate în costumŭ câtŭ de ademenitorŭ, cu scopulŭ văditŭ de a ne duce pe aluneoușŭ chiar în lumina dilei.

Românii de bună voiă nu-șĭ vorŭ da banii ca să fiă ajutorate societățĭ ce șĭ-au ales devisa a nimici limba și datinele nóstre strămoșescĭ. Nu ne trebue nicĭ chiar posa S. Părinte pe lângă unŭ astfelŭ de prețŭ odiosŭ. Orĭ ce fericire pămênteascâ vomŭ declina-o mai bine, decâtŭ să dămŭ mână de ajutorŭ la scopurĭ ce pretindŭ să jertfimŭ unŭ tersaur, care strămoșilorŭ noștri lĭ-a fostŭ mai scumpŭ chiar și decâtŭ viéța lorŭ. De câte orĭ așadéră vomŭ! intimpina încercărĭ de ademenire și ispite, fiă sub orĭ ce formă, nu vomŭ pregeta a striga unulŭ altuia; „hic niger est, hunc tu Romane caveto!"

Posa o-am r. trimisŭ de unde a venitŭ. Vomŭ sci noi să nĭ-o procurămŭ și din altŭ locŭ, fără a contribui prin acésta pentru scopurĭ dușmane nouă. Cred că vorŭ urma și alții unui:

Preotŭ din Sĕlagiu.

Unŭ gheșeftŭ militarŭ în Rusia.

In Rusia se vorbesce multŭ de o afacere, care sémĕnă fórte cu aceea care ocupă acum atenția publică din România. Étă în resumatŭ acéstă tristă afacere:

D-lŭ generalŭ Blagoeff a avutŭ să facă nisce aprovisionărĭ pentru garnisónele din Caucas; militarulŭ s'a înțelesŭ cu nisce antepreneri și șĭ-a sustrasŭ din suma alcătuită pentru provisionărĭ suma de 750,000 ruble, adecă ceva ca 1,825,000 lei. Din nenorocire pentru hoțĭ, afacerea s'a denunțatŭ și au ajunsŭ la urechile autoritățilorŭ competente. Generalulŭ a fostŭ datŭ judecății, dér a doua di după ce s'a pronunțatŭ comisiunea militară, care l'a trimisŭ înaintea consiliului de rĕsboiu, generalulŭ Blagoeff *s'a impușcatŭ.*

Suntŭ sgomote sinistre privitóre la acéstă sinucidere dramatică; se dice că séra în ajunulŭ morței generalului a venitŭ la dênsulŭ fratele sĕu col. Alexandru Ivanovicĭ Blagoeff care i-a vorbit fórte crudŭ de afacerea sa și apoi i-a remisŭ unŭ revorverŭ cumpĕratŭ, dicêndu-i:

— Credŭ că înțelegĭ bine că cestiunea de onóre pentru familia ta atêrnă de tine. N'ai de făcutŭ altceva decâtŭ să te împuscĭ. Și generalulŭ a primitŭ sfatulŭ datŭ, a acceptatŭ revolverulŭ întinsŭ de frate și șĭ-a sburatŭ creerii.

In cercurile militare acéstă sinucidere se comentéză în favórea sinucisului. Opinia publică asemenea explică mórtea militarului într'unŭ modŭ favorabilŭ pentru dênsulŭ.

„Mai bine mórte decâtŭ stigmatulŭ infamieĭ," dicŭ toțĭ, toțĭ... și au dreptate.

Tóte bune, dér cum rĕmâne cu milionele furate? Asta-i asta!

SCIRILE DILEI.

Ministrulŭ honvedimei a adresatŭ municipiilorŭ unŭ cerculară de cuprinsulŭ, că țĕrile corónei ungare au să dea pentru anulŭ 1888 unŭ *contingentŭ* de 39,552 recruțĭ și 3935 reserviștĭ de întregire. Din acestŭ contingentŭ se vine pe Ardealŭ, Bănatŭ și Țéra ungurésca 34,753 recruțĭ și 3475 reserviștĭ de întregire, pe Croația și Slavonia 4762 recruțĭ și 476 reserviștĭ de întregire, și pe Fiume 37 recruțĭ și 4 reserviștĭ de întregire.

***

Fortificarea Focșanilorŭ în Moldova s'a decisŭ să se facă câtŭ de curêndŭ. „Lupta", spune că acéstă localitate va fi întărită cu 60 de cupole de oțelŭ, care vorŭ trebui predate celŭ multŭ până în luna lui Octomvre. Aceste 60 cupole au fostŭ comandate în Germania pe prețŭ de 60,000 lei fiecare, ceea ce ridică numai prețulŭ cupolelorŭ la suma de 3,600,000.

***

Slovacii au suferitŭ o pierdere gren de reparatŭ. Marele lorŭ naționalistŭ preotulŭ *Iosef Miloslav Hurban* a muritŭ în Hluboka. Hurban a jucatŭ unŭ importantŭ rolŭ în 1848/9. A suferitŭ arestŭ, a avutŭ procese de pressă, a combătutŭ până în ultimele sale momente cu bărbăția uneltirile de maghiarisare. Hurbanŭ, care ținé cu unŭ fanatismŭ vrednicŭ de imitatŭ la naționalitatea sa, a fostŭ născutŭ în anulŭ 1819. Ca autorŭ are două lucrărĭ însemnate, una politică care tractéză cestiunea slovacă, și alta literară. Elŭ lăsa în urmă'i doi fii: unulŭ scriitorŭ și altulŭ preotŭ.

***

Precum se raportéză din Clușiu, pe drumulŭ dintre Apahida și Valasudŭ s'a furatŭ o ladă cu 25 chilograme dinamită, ce aparținea firmei Misselbacher din Clușiu. Dinamita era destinată pentru inspectoratulŭ minelorŭ dela Rodna. Făptuitorii nu suntŭ cunoscuțĭ.

***

In ședința dela 16 Februarie n. a *camerei deputațilorŭ din Viena* s'a adresatŭ ministrului de comerțŭ următórea *interpelare:* Comitetulŭ reuniunei germane naționale din Știria a datŭ în Gratz la 9 Februarie 1888 următórea telegramă: „Inălțimei Sale cancelarului imperiului prințŭ Bismark în Berlinŭ. Noi Germanii ne tememŭ de Dumnedeu, dér de nimenea altulŭ în lume! Intonămŭ cu urărĭ acestŭ mândru cuvêntŭ și strigămŭ din inimă recunoscĕtóre: Salute înțeleptului cârmuitorŭ prin a căruiu putere creatóre s'a unitŭ poporulŭ germanŭ, pentru respingerea dușmanilorŭ dela țĕrmii Mării Baltice până la póle le Alpilorŭ, salute înaltului erou, care a creatŭ noulŭ imperiu germanŭ și care a însufiatŭ în sufletulŭ poporului germanŭ mândriă și curagiu; salute prințului Bismark, marelui erou germanŭ; de trei orĭ salute!" Acéstă telegramă n'a fostŭ espedată de oficiulŭ telegraficŭ ci celui care a predat'o i s'a spusŭ, că nu e potrivitŭ d'a fi espedată. De aceea interpelanții (Nemțĭ) întrébă pe ministrulŭ de comerțŭ: prin ce lege se póte justifica oprirea espedărei acestei telegrame?

***

Têrgulŭ anualŭ de vite ce s'a ținutŭ în dilele trecute în *Reghinulŭ săsescŭ* a fostŭ visitatŭ de fórte puținĭ cumpĕrătorĭ marĭ, pe când vite de vêndare au fostŭ nespusŭ de multe. S'au vêndutŭ 2975 vite și 2796 cai.

***

Precum amŭ amintitŭ, Duminecă séra va fi concertulŭ d-lui *Constantinŭ Georgescu* în sala hotelului Nr. 1. D-lŭ Georgescu e unŭ baritonistŭ, cu voce forte și cu tóte astea mlădiósă în tóte nuanțele, și dulce. D-sa promite a deveni unŭ escelentŭ și de admiratŭ cântărețŭ, orĭ ce ar dice unii invidioșĭ.

***

† Profesorulŭ în retragere dela scóla reală și comercială din Brașovŭ **Ioanŭ Stinghe**, după o bólă îndelungată și grea, a rĕposatŭ astădĭ și amŭ înțelesŭ, că corpulŭ profesoralŭ dela scólele centrale române din Brașovŭ, cu ocasiunea înmormêntării nu-șĭ va manifesta condolența sa către rĕposatulŭ sĕu colegŭ prin depunerea unei coróne, ci banii ce s'ar da pentru o coróna îi va depune ca basă la unŭ fondŭ pentru ajutorarea studenților sĕracĭ dela acestea scóle.

Nu putemŭ decâtŭ să aprobămŭ din inimă acéstă hotărîre binefăcĕtóre.

Stupăritulŭ.

Voila, Ianuarie 1888.

(Urmare)

In acéstă privință credŭ că va face bunŭ serviciu orĭ și cui, carele voesce să se ocupe cu stupăritulŭ într'unŭ modŭ raționalŭ, séu carele până acum s'a ocupatŭ după sistemulŭ vechiu, orĭ mai bine fără nicĭ unŭ sistemŭ, opșorulŭ apărutŭ de curêndŭ în institutulŭ tipograficŭ din Sibiiu și întitulatŭ: *„Cursŭ de stupăritŭ"*, Prelegerĭ ținute cu învĕțătorii grănițĕrescĭ la Deva în Februarie și la Vaida-rece în Iulie 1886 în urma dispoșițiunii comitetului administrativŭ alŭ scólelorŭ grănițĕrescĭ din fostulŭ regimentŭ I-iu de graniță, de *Augustinŭ Deganŭ*, învĕțătorŭ-dirigentŭ grănițĕrescŭ, Sibiiu 1887.

Opșorulŭ conține 80 pagine și o broșuriță cu 33 figurĭ, alăturată la finea cărții. Cartea e bine adjustă, lucrată cu îngrijire și diligință și cu multă cunoscință de causă.

'Șĭ vorŭ aduce aminte on. cetitorĭ de articolulŭ publicatŭ de mine în N-rii 156 și 157 ai acestei prețuite foi în véra anului 1886, în urma cursului de stupăritŭ, ce l'a ținutŭ cu învĕțătorii grănițĕrescĭ autorulŭ broșurei de față. De atuncĭ a doveditŭ confratele Deganŭ, că nu este unŭ plagiatorŭ, ci că este unŭ specialistŭ în ramulŭ stupăritului, ce credŭ că o vorŭ întâri toți frații colegĭ, carĭ au luatŭ parte la cursurile de stupăritŭ, ținute în urma dispoșițiunii comitetului administrativŭ alŭ scólelorŭ fostului regim. I. românŭ de graniță în Deva și Vaida-rece de acestŭ dextru învĕțătorŭ și stuparŭ, precum și toțĭ aceia carĭ vorŭ avé ocasiune a ceti opșorulŭ edatŭ de dênsulŭ.

Se înțelege, că și aci meritulŭ, de a să fi ridicatŭ confratele Deganŭ pe o tréptă atâtŭ de înaltă în ramulŭ stupăritului raționalŭ, este alŭ comitetului administratorŭ alŭ scólelorŭ grănițĕrescĭ și în specialŭ alŭ Ilustrității Sale D-lui Baronŭ Ursu, președinte alŭ acelui comitetŭ, carele l'a ajutatŭ multŭ de a se cultiva în acéstă direcțiune, trimițêndu-lŭ la esposițiunea regnicolară din anulŭ 1885, ca să studieze secțiunea stupăritului, unde se înțelege șĭ-a amplificatŭ multŭ cunoscințele avute pre acestŭ terenŭ.

Nu numai cu acéstă ocasiune, ci cu multŭ mai înainte Comitetulŭ administrătorŭ alŭ scólelorŭ grănițerescĭ șĭ-a îndreptatŭ atențiunea asupra acestui ramŭ rentabilŭ și folositorŭ, precum și a altor ramĭ de economia, îmbărbătândŭ și lăudândŭ pe învĕțătorii carĭ s'au distinsŭ într'o direcțiune séu alta.

Interesulŭ celŭ viu de binele némului sĕu l'a doveditŭ Ilustr. Sa D-lŭ Baronŭ și prin întroducerea industriei de casă în scólele grănițĕrescĭ, încă de pe la a. 1879; ér pentru fetițe — care o dată au să devină mame — s'a îngrijitŭ prin deschiderea de scóle de fetițe, unde pe lângă instrucțiune se predă și lucrul de mână, precum și instrucțiunea în facerea mâncărilorŭ etc., pe aceste din urmă însĕ d-nele învĕțătóre să nu pregete a pune celŭ mai mare pondŭ, căcĭ mâncările bune și gustóse au să desveţe poporulŭ nostru dela aplecarea către bĕutură, căcĭ — după cum s'a disŭ în alt locŭ — lipsa de mâncărĭ bune și gustóse: mână pe mulțĭ ómenĭ la loculŭ de esândă — în cârciumă. Decĭ acéstă împregiurare d-nele învĕțătóre să șĭ-o însemne bine.

Până acum la școlele grănițĕrescĭ suntŭ patru posturĭ de învĕțătóre, anume în: Cugirŭ, Orlatŭ, Voila și Vaida-rece și credemŭ, că aceste se vorŭ înmulți succesivŭ în interesulŭ fetițelorŭ nóstre, care încă trebue să se desvólte amĕsuratŭ recerințelorŭ timpului.

Multe bune și folositóre va mai face Ilustritatea s'a D-lŭ Baronŭ Ursŭ, carele se vede că totŭ restulŭ scumpei sale viețĭ șĭ-l'a devotatŭ causei scolare și prin acésta binelui națiunei romane; — dér

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(5)

STRĂBUNII NOȘTRI

Novelă istorică

Anulŭ 104 după Christ.

Cartea III. — Grădina palatului Zarmiz-Edanului.

Longinŭ făcŭ câțĭva pașĭ înapoi și se opri cu spatele de trunchiulŭ unui arbore. Fiiulŭ Regelui înaintă pe furișŭ ca o vulpe, *rinjindŭ* mereu ca *Rîsulŭ* de munte.

Atuncĭ ochii Romanului vĕdură o gróznică faptă: în urma lui Decidav venea, ușóră, soră-sa, și când acesta fŭ la câțĭ-va pașĭ, gata să se răpédă asupra lui, mâna ei cădŭ, teribilă, și unŭ junghiu puternicŭ intră până în mânerŭ între spetele tênĕrului; elŭ se doborî greoiu la pămêntŭ.

Unŭ minutŭ ea rĕmase în picióre în lumina de lună, naltă, puternică, mânióső, ca deița rĕsbunării. Apoi, rupêndu-șĭ unŭ șirŭ de mărgele ce purta la gâtŭ:

— În cea dela mijlocŭ, dise, și fugi.

Cartea IV. — Cele de-apoi.

CAP. XI.

În diua următóre, în tabără, tóte căpeteniele triburilorŭ erau strînse în jurulŭ Regelui în consiliu: venise unŭ nou solŭ dela Romanĭ, care cerea rĕspunsulŭ din urmă alŭ lui Decebalŭ și liberarea lui Longinŭ.

Toțĭ *Zarabii*: Diige, Scorylo, Bărhală, Mucapar și bĕtrânii căpitanĭ ai veteranilorŭ: tarabostulŭ Tiernei, alŭ Drobetei și Tibiscului, precum și șefii de prin localitate, capii Albokeenilorŭ și a Sinsilorŭ împreună cu preoții cei marĭ, — erau de față. Avea să se hotărască în acea di de sórtea lui Longinŭ și póte chiar de sórtea Dacilorŭ.

Era o lumină de diminéța, rece, și unŭ aerŭ tare de munțĭ, — era o mișcare mărĕță de deșteptare, — sunete de cornurĭ, rînchezărĭ de cai, tilince sgomotóse, zarvă și larmă ca în orĭ-ce tabără. Domnulŭ și toțĭ curtenii așteptau rĕsărirea sórelui, a cărui lumină înaintemergĕtóre începea să gonéscă céța nopții.

Decebalŭ îșĭ trăgea mâna ușorŭ prin barbă.

— Totŭ n'a venitŭ? întrebă elŭ pe fratele sĕu Diige.

— Nu, dómne, n'a venitŭ încă.

Decebalŭ tăcŭ și așteptă érășĭ. Cele dintâiu vêrfurĭ de rade începeau să scapete dincóce de dunga orizontului. Nerăbdarea și mirarea cuprindeau pe Rege. După câtva timpŭ, elŭ întrebă din nou, supĕrată:

— Totŭ n'a venitŭ?

— Nu încă, rĕspunse sfiosŭ Diige. Atuncĭ Regele se sculă în picióre.

— Bărhală! strigă elŭ.

Îndată eșĭ din rangurile nobililorŭ unŭ omŭ bine legatŭ, potrivitŭ la statură, îmbrăcatŭ cu pieptarŭ de aramă și se pironi țapănŭ în fața Regelui.

— Să-i dai bătae la spete ca să-lŭ învețĭ să umble! porunci elŭ. Apoi pășĭ înainte pe o cărare din pădure, urmatŭ de întréga curte, care rĕmăsese încremenită de porunca ce o dedese Regele lui Bărhală de-a bate pe fiiulŭ sĕu Decidav.

Se îndreptară cu toțĭi spre apa Streiului. In rĕsărirea Sórelui se spălară cu toții pe ochĭ, unii mai aprópe și alții mai departe de Rege, și, fiindcă nu se mai puteau duce la Dunăre, făcură jurămêntulŭ celŭ mare să nu se întórcă nicĭ unulŭ acasă până n'orŭ ucide pe toțĭ dușmanii patriei. Apoi reintrară érășĭ în tabără.

Curtea întrégă simția că Regele e mândru de noulŭ solŭ ce i-lŭ trimetea Traianŭ, dér dilŭ vedea neliniștitŭ din pricina lipsei lui Decidav. Curtenii nu cunosceau causa acestei neliniștĭ, căcĭ ei nu sciau tocméla care se urmase între Rege și copii sĕi, cu privire la Longinŭ, — și lui Decebalŭ îi trebuia neapĕratŭ să afle, înainte de-a vorbi cu solulŭ lui Traianŭ, décă Longinŭ a destăinuitŭ ceva séu nu.

În culmea neastêmpĕrului, Regele chemă pe Vezinas și pe fratele sĕu Diige și trecură într'o poeniță dealăturĭ, după ce Bărhală, cu câțĭva călărețĭ cistobacĭ se aședară de pază.

— Zivindide, dise Regele, apucândŭ pe Vezinas de sfóra cu care acesta îșĭ lega haina la gâtŭ, ce credĭ?...

— Eu, dómne, credŭ că nu am spusŭ nimicŭ.

— Credĭ?... dise Regele iritatŭ.

— Așa îmĭ pare, rĕspunse Vezinas. Acestŭ Romanŭ era mai bine să fiă Dacŭ: scie multe și spune puține.

durere! multe din eforiele școlare, carĭ în prima liniă arŭ trebuí sĕ-i stea Ilustrității Sale într'ajutorŭ, lucră din nesocotință séu din rĕință în contra salutarielorŭ și bunelorŭ intențiunĭ ale Ilustrității Sale, persecutândŭ sub pretecste de nimicŭ póte pe cei mai harnicĭ învĕțătorĭ — căcĭ la școlele grănițĕrescĭ nu póte fi vorba de învĕțătorĭ slabĭ — prin ce indirectŭ zădărnicescŭ bunele intențiunĭ ale Ilustrității Sale. Ar fi timpulŭ sĕ'șĭ vină în fire și acei nesocotițĭ membri eforialĭ, carĭ află plăcere în persecutarea învĕțătorilorŭ, căcĭ prin aceea numai strică, ér nu ajută, decum sĕ foloséscă școlelorŭ și prin urmare și copiilorŭ lorŭ. Er unŭ învĕțătorŭ persecutatŭ pre nedreptulŭ și chiar numai din rĕutate, nu'șĭ póte face nicĭ datoria în școlă și nu se póte ocupa nicĭ cu literatura, când în ambele casurĭ îi trebue liniște sufletéscă. Și astădĭ e unŭ slabŭ învĕțătorŭ acela, despre carele nu scie lumea că trăiesce și elŭ. Credemŭ a nu ne vedé necesitațĭ mai târdiu ca sĕ ne provocămŭ la casurĭ speciale, căcĭ cei vinovațĭ vorŭ înțelege la adresa cui sună aceste șire și se vorŭ indrepta, décă țină încă la simțulŭ de onóre și la neamulŭ lorŭ românescŭ.

(Va urma).

Literatură.

Ni s'a trimisŭ **catalogulŭ cărțilorŭ aflătóre în librăria seminariului metropolitanŭ din Blașŭ.** In acéstă librăriă se află unŭ numĕrŭ frumosŭ de cărțĭ parte în comisiune, parte în proprietatea și editura tipografiei seminariului metropolitanŭ de acolo. In specialŭ se potŭ procura dela acéstă librăriă diferite cărțĭ bisericescĭ; cărțĭ scolastice pentru seminariele clericalĭ; cărțĭ scolastice pentru gimnasii, scóle reale, civilĭ și preparandii; cărțĭ scolastice pentru scólele elementare, primarĭ și poporalĭ; diferite mape (charte), globulŭ, semigloburile, mașina de calculatŭ, tabele românescĭ de părețĭ etc.; apoi cărțĭ istorice de diferite felurĭ, tipăriturĭ pentru oficiile protopopescĭ, parochialĭ șî învĕțătorescĭ, tipăriturĭ pentru notarii de cercŭ și comunalĭ, etc. La cerere cărțile procurate din acéstă librăriă se potŭ lega după placŭ în compactoria propriă a seminariului.

Intêmplărĭ diferite.

Furtŭ și dinamită. Ni se scrie din *Vințulŭ de josŭ*: In sĕptĕmâna trecută s'a furatŭ din biserica rom. cat. din Vințulŭ inferiorŭ o stea de aurŭ pe care o numescŭ „repide" séu „Szentség". Făptuitorulŭ e necunoscutŭ și gendarmeria ilŭ urmăresce. Cu acéstă ocasiune, căutându-se după obiectulŭ furatŭ în biserica reformată din locŭ, care e deja părăsită de mai mulțĭ anĭ, s'a aflatŭ o ladă cu dinamită. Acestŭ materialŭ a fostŭ depusŭ acolo de fiulŭ preotului reformatŭ Peterfy. Lada s'a confiscatŭ de către gendarmĭ și mai multŭ nimicŭ nu s'a făcutŭ. De se afla lada cu dinamită în biserica românéscă, preotulŭ dimpreună cu fiu-sĕu cu totŭ ar fi fostŭ încvartiratŭ la Nr. 1 în Alba-Iulia, ér diarele ungurescĭ arŭ fi urlatŭ câtŭ le ia gura, că s'a descoperitŭ unŭ complotŭ daco-românŭ.

Porculŭ-calŭ. Intr'o comună din comitatulŭ Têrnavei marĭ s'a datŭ la 15 Februarie n. unŭ pașaportŭ de cai cu următórea descriere a calului: „Mărimea: 42 centimetri; Colórea: négră; secsulŭ: porcŭ!" Notarulŭ comunalŭ, cum sĕ vede, n'avusese blanchete de pașapórte pentru porcĭ și așa folosise pentru unŭ porcŭ unŭ pașaportŭ de cai fără sĕ facă vr'o corectură. Omulŭ îșĭ ajută cum póte.

Logodnă în pivniță. In comuna Belinŭ din comitatulŭ Treiscaune s'a serbatŭ la 12 Februarie n. o logodnă în casa lui Bodo Jozsef. După mâncare și beutură a urmatŭ joculŭ. Micŭ și mare, bĕtrânĭ și tinerĭ, toțĭ începură sĕ sară la „csárdás". Deodată însĕ podéla casei se surpă și jucăușii se pomeniră în pivniță. Unii cădură în putinele cu vardă, alții pe grămedile cu cartofĭ. Toțĭ erau grămădițĭ unii peste alții. Nu s'a întêmplatŭ însĕ nicĭ o nenorocire mai mare. S'a ridicatŭ care cum a pututŭ și s'au dusŭ la ale lorŭ, mulțumindŭ lui Dumnedeu, că au scăpatŭ téferĭ din acéstă veselă petrecere, începută în casă și terminată în pivniță.

Concertŭ în Dobra.

Concertŭ va arangia corulŭ bărbătescŭ din *Dobra* la 14 (26) Februarie 1888 în sala hotelului „la Husariu". Venitulŭ curatŭ e destinatŭ în favorulŭ fondului acestui corŭ. După concertŭ petrecere cu danțŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra.

Prețurile de întrare: o persónă Loculŭ I 80 cr. — Loculŭ II 60 cr. — Parterŭ 40 cr. Pentru copii parterŭ 10 cr. Bilete se potŭ căpĕta la d-nulŭ N. Herbaiu și séra la cassă.

Programulŭ e: 1. „Cântecŭ de jertfă" de L. v. Beethoven, esecutatŭ de corulŭ bărbătescŭ. 2. „Povestea fetei I-iu" de A. Panŭ, declamată de N. Herbaiu. 3. „Cucuruzŭ" de Humpel, esecutatŭ de corulŭ bărbătescŭ. 4. „Miedulŭ nopței" și „Douĕ inimĭ" de G. Dima, esecutate solo de I. Ogneanŭ. 5. „Detunata" de Em. V. Neiedly, esecutată de corulŭ bărbătescŭ. 6. „Variațiunĭ pentru violină" de Kallay F. 7. Irmoșulŭ Paștelorŭ" de C. G. Porumbescu, esecutatŭ de corulŭ bărbătescŭ. 8. „Despotŭ Vodă" — Scena temniței — de V. Alexandri, declamată de Ios. Morariu și I. Ogneanŭ. 9. a) „S'o vedĭ mamă" horă poporală aranjată de Gr. B. b) „In pădure" de T. de Flondor, esecutate de corulŭ bărbătescŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Petersburg, 24 Februarie. Unŭ comunicatŭ alŭ guvernului publicatŭ în fóia oficială declară, că guvernulŭ consideră ca imperiósă depărtarea prințului de Coburg din Bulgaria, ca regentŭ ilegalŭ și usurpatorŭ alŭ puterii ce este. Guvernulŭ nu face pe nimenea responsabilŭ pentru trecutŭ; deja o sinceră recunóscere a rătăcirilorŭ va fi de ajunsŭ în ochii guvernului ca garanțiă pentru o întórcere spre mai bine.

Rusia doresce esclusivŭ binele Bulgariei. După depărtarea usurpatorului, cea dintêiu dorință sinceră a representanțilorŭ bulgarĭ va fi de ajunsŭ, ca cele trecute sĕ le dea uitărei și sĕ restabiléscă raporturile cordiale de mai nainte. Bulgarii sĕ-șĭ unéscă în fine opintirile, ca sĕ aducă patria pe calea legalității, atuncĭ orĭ-ce amestecŭ streinŭ va deveni fără scopŭ și superfluu.

Guvernulŭ refusă a'șĭ lua în ajutorŭ mĕsurĭ violente, ci mijloculŭ de a se asigura liniștea generală zace în înlăturarea stărei actuale.

Parisŭ, 24 Februarie. Camera a votatŭ cu 248 contra 220 fondulŭ secretŭ, deórece guvernulŭ a pusŭ cestiunea cabinetului.

DIVERSE.

O statistică asupra discursului principelui de Bismark. „Norddeutsche Allg. Zeitung" dă asupra espedițielorŭ făcute cu discursulŭ principelui de Bismark următórele date statistice: Discursulŭ cancelarului imperiului a fostŭ espediatŭ în aceeașĭ di din Berlinŭ, fiă în estracte, fiă *in extenso*, în 1218 telegrame, cuprindêndŭ unŭ totalŭ de 194,296 cuvinte, la 326 destinațiunĭ diferite, atâtŭ în Germania câtŭ și în streinĕtate și pănă în regiunile cele mai depărtate de pe glob. Acestŭ discursŭ conține în totalŭ 10,997 cuvinte. O parte din telegramele de espedițiune, erau redigiate în limbĭ streine. Pentru a grăbi serviciulŭ de espediare a telegramelorŭ, 235 impiegațĭ operândŭ la 222 aparate, au lucratŭ di și nópte. La acéstă lucrare trebue sĕ se adaugă unŭ mare numĕr de telegrame de mulțumire, de felicitare și de adesiune, adresate din tóte părțile principelui cancelarŭ, și la multe din ele principele rĕspunse imediatŭ.

Unŭ manuscriptŭ prețiosŭ. La biblioteca din Trèves s'a descoperitŭ unŭ manuscriptŭ interesantŭ, Acesta este unŭ fragmentŭ din o vechiă poemă francesă, alŭ cărei autorŭ, după notele ce se află în josulŭ textulni, n'ar fi altulŭ de câtŭ Richard Inimă de Leu, regele Angliei. Aruncatŭ de o furtună pe cóstele Dalmației, la reîntórcerea sa de pe pămêntulŭ sântŭ, Richard fusese opritŭ ca prisonierŭ de împĕratulŭ Enricŭ IV, la Maiența, apoi la castelulŭ dela Trifels, unde-lŭ regăsi favoritulŭ sĕu, poetulŭ Blondel. In timpulŭ captivităței sale în Germania, elŭ ar fi compusŭ acéstă poemă, care are ca titlu: *Sfânta Nona și fiiulŭ ei sf. Devy.*

Elŭ póte sĕ scie. Unŭ arestantŭ din Caiena, colonia francesă de pedépsă, a primitŭ dela guvernatorŭ permisiunea de a se căsători cu o tovarășă de esiliu, décă va produce atestatŭ despre mórtea nevestei sale dintâiu. Se scrise la autoritățile respective, déră scrisórea veni nerespunsă înapoi. Fiindcă arestantulŭ voia cu totŭ dinadinsulŭ sĕ se cunune fără amânare, guvernatorulŭ dise: „Nu este nicĭ o probă, că nevasta ta cea dintâiu a muritŭ; cum vei dovedi acésta?" — „Fórte simplu" rĕspunse arestantulŭ, „pentru ce altceva suntŭ eu aicea, décă nu fiind-că eu am omorît-o?!" După acéstă dovadă deplinŭ mulțămitóre s'a sĕvêrșitŭ cununia numai decâtŭ.

Luptă rusésca. Din Iașĭ se scrie către „N. f. Presse" din Viena: In Chișineu, capitala Basarabiei, tótă lumea vorbesce despre următorulŭ incidentŭ: In clubulŭ nobililorŭ de acolo s'a iscatŭ acum câteva dile o cértă între unŭ domn Pavelŭ Uzakow și unŭ prințŭ din Caucazŭ, Temariafi. Lucrurile ajunseră la duelŭ și cei doi adversarĭ schimbară douĕ glónțe fără resultatŭ. A doua di se întêlniră și se carambolară din club.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 24 Februarie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ .	Cump.	8.52	Vênd.	8.55
Argintŭ românescŭ .	„	8.47	„	8.50
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescĭ . . .	„	107.—	„	108.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Februarie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.45
Renta de hârtiă 5%	82.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare . .	147.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . . .	94.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . . .	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . . .	
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103.78
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ .	119.25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.80
Renta de hărtiă austriacă.	77.55
Renta de argintŭ austriacă	78.85
Renta de aurŭ austriacă	108.20
Losurĭ din 1860 , ...	133.—
Acțiunile băncei austro-ungare. . . .	858.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. . .	269.15
Acțiunile băncei de creditŭ austr. . .	268.50
Galbinĭ împărătescĭ	5.98
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germane	62.22½
Londra 10 Livres sterlinge	126.90

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

— Vîră'țĭ pumnulŭ în gură, popo, și nu vorbi décă te-ai pĕcătoșitŭ, îi rĕspunse Regele.

Și după aceea plecà de lângă elŭ și se apropià de Diige, încetŭ și pe gândurĭ. Dér abia ajunse lângă elŭ, și'i întórse spatele numai decâtŭ, fără a'i dice nicĭ unŭ cuvêntŭ. Apoi se oprì în poiană, singurŭ, și părù a se gândì. Fratele sĕu era șiretŭ și nu-lŭ iubia Vezinas era singurulŭ bărbatŭ în fața căruia sumeția regéscă se potolea. De aceea Regele, după câteva minute de gândire, se apropià ér de preotŭ și, nesigurŭ, cu mâna pe haina acestuia îi dise încetŭ:

— Îmĭ pare că am făcutŭ o greșală.

— Sciu, rĕspunse Vezinas.

— Cum scii? întrebà Regele restitŭ. Décă sciai de ce nu m'ai opritŭ?...

— Fiindcă Zalmolcse m'a făcutŭ numai popă, nu m'a făcutŭ Rege.

— Ei, te-ai prostitŭ! dise Regele restitŭ. Și voi sĕ plece, dér érășĭ se oprì.

— Fiiulŭ meu e cam iute... ilŭ va fi omorîtŭ décă nu va fi spusŭ nimicŭ.

— Și va fi făcutŭ unŭ lucru rĕu și fără folosŭ, dise Vezinas.

— Ba va fi făcutŭ bine! strigà Decebalŭ supĕratŭ.

Vezinas se uità la elŭ cu milă. Toțĭ cunosceau pe Decebalŭ, dér nimenĭ nu-lŭ înțelegea mai bine ca bĕtrânulŭ preotŭ. Decebalŭ era adesea cânosŭ și nedreptŭ; ucidea și spândura fără multă chibzuință. Dér... înaintea ochilorŭ lui alerga umbra cea mare a Patriei! Era făcutŭ din acea schijă de ómenĭ, carĭ de viu se îngrópă până în brâu în pămêntulŭ ce i-a născutŭ și crescutŭ, carĭ trăiescŭ și morŭ cu o singură ideă între tîmple: țera! Preotulŭ ilŭ înțelegea: Era strînsŭ bietulŭ leu în lanțurile nevoii, și se sbătea sĕ scape. Supĕrările și grijile ilŭ făcuseră mai rĕu decâtŭ în adevĕrŭ era... Și preotulŭ venì binișorŭ lângă Rege și-i șoptì la ureche:

— Putemŭ, dómne, afla prin chiar Longinus...

— Așa... dise Regele uitându-șĭ mănia, putemŭ...

— Sĕ se trimită ómenĭ după elŭ. Décă va fi adusŭ viu e semnŭ că a spusŭ.

— Dér décă nu va venì? întrebà Regele posomorîtŭ.

— E semnŭ rĕu... Atuncĭ vomŭ chema pe Dochia și ea ne va spune.

— Așa este, sĕ-i cheme, sĕ-i cheme pe amêndoi, sĕ vină și ficămea. Bărhală! strigà Regele către comandantulŭ Cistobacilorŭ, sĕ te ducĭ la tîrgŭ sĕ aducĭ pe Romanŭ, m'ai înțelesŭ? și totodată sĕ dai de scire corului feciórelorŭ că am băgatŭ de sémă lipsa lui dela rugăciunea de diminéță. Mergĭ!...

Comandantulŭ Cistobacilorŭ, însĕ, rĕmase pe locŭ.

— Mergĭ! am disŭ, strigà Regele. Bărhală cădu pe brîncĭ.

— Ce vréi sĕ'mĭ spui? Ți-ai alesŭ rĕu timpulŭ. Spune repede.

— Romanulŭ, dómne, e aicĭ. Corulŭ deasemenea a venitŭ.

— E aicĭ? Va sĕ dică e viu? Va sĕ dică a spusŭ? întrebà Regele nerăbdătorŭ. După aceea se întórse iute către Vezinas:

Părinte, a spusŭ! Cânele e alŭ meu! Mĕ voiu duce eu singurŭ și-lŭ voiu ucide!

Apoi se întórse către Sóre înviloratŭ și mărețŭ:

— A tată!... dă-mĭ dile și putere!..

Și fără a mai asculta nicĭ o vorbă pornì și reintrà în taberă.

XII.

Curtea întrégă fù mirată când vĕdù pe Rege mergêndŭ atâtŭ de sprintenŭ și de voiosŭ, și mai cu sémă când ilŭ audì poruncindŭ sĕ se aducă scaunulŭ regalŭ din cortŭ și sĕ se pună alăturĭ cu tronulŭ de bolovanĭ.

Într'adevĕrŭ servii împliniră porunca. Deasupra jilțului Decebalŭ dete ordinŭ sĕ se întindă unŭ acoperișŭ de piele, celŭ mai frumosŭ și mai înfloratŭ ce-lŭ avea în tabără, și apoi poruncì sĕ vină Longinus.

Toțĭ cei de față erau minunațĭ de ceea ce avea sĕ se întêmple. Ei se aședară în rêndŭ, după rangŭ, ca în dile de sĕrbătorĭ.

După câtva timpŭ se ivì și Longinus.

Romanulŭ înainta acuma înaltŭ, cu fața posomorîtă, dér cu bărbățiă în statură. In urma celorŭ întêmplate de cu séră, elŭ se aștepta la ștrengŭ séu la țepă; de aceea îșĭ ținea mâna pe cingĕtóre sub care îșĭ ascunsese bobulŭ de otravă, și ideea apropiatei morțĭ ilŭ întărise par'că mai multŭ. Venì până în dreptulŭ lui Decebalŭ și'i făcù o înclinare din capŭ, atâtŭ de semeță, că par'că elŭ ar fi fostŭ Regele și celălaltŭ Longin.

(Va urma)

Nr. 564 ex 1887.

EDICTŬ.

Nastasia Crișianu gr. cath. din Nicula cu locuința în Catalina, a intentatŭ procesŭ divorțialŭ contra bărbatului sĕu Bruchentariu Vasilica, care o au părăsitŭ acum 12 anĭ cu necredință, însĕ ubicațiunea inctului nu e cunoscută.

Deci Bruchentariu Vasilica gr. cat. din Nicula prin acestŭ Edictŭ se citéză și provócă ca în terminŭ de unŭ anŭ și o ḑi sĕ se presenteze la Presidiulŭ forului matrimonialŭ gr. cath. de I-a instanță a tractutui Dergei spre a fi confruntatŭ cu soția sa și a rĕspunde la acțiune, căcĭ la din contră procesului i se va da cursŭ liberŭ și dênsulŭ va fi înlocuitŭ prin unŭ curatorŭ ad actum.

Dergea, la 18 Februarie 1888.

Ioanŭ Hațieganŭ,
V.-prottop. trac. și preside alŭ for. matr.

1—3

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonați, că mai avemŭ din anii trecuți numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei." precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administrațiunea „Gaz. Trans."

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** în librăria **Nicolae Ciurcu** și **Adolf Albrecht.**

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888
la

AMICULU FAMILIEI. Ḑiarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 ḑi a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesie, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scienționce cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celoralalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Ḑiarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de $2^1/_2$—$3^1/_2$ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între acestia mulțime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚŬ" în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărți din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr.—Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de preste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum—avêndŭ și o notiță istorică la fie-care serbătóre, care arată timpulŭ introducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modulŭ cum s'a stabilitŭ respectiva serbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ pierdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală.—Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Eĭŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda sĕu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Eupide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa sĕu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii forte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Îndreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțĕmêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbați de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13193. — Prețulŭ 30 cr.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică forte bogată a acestui op — cuprindêndŭ compositiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ—se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de cătră preoțĭ, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ forte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânḑă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.